

Ter afronding van de serie over schaaferafés bezocht *Schakend Nederland* het Bridge-Schaaferafé *2 Klaveren*, gelegen aan de Amsterdamse De Clercqstraat 136, op de hoek van de 2e Kostverlorenkade, bij de Wiegbrug. Dagelijks om negen uur 's morgens (zondag elf uur) opent eigenaar Giovanni Falavigna zijn deuren, tot een uur of één 's nachts. Rob van Gompel sprak met hem.

Zo'n twintig jaar geleden stapte er eens een nieuwsgierige Italiaan binnen bij het Amsterdamse schaaferafé *Het Hok* (zie SN 95-1, blz. 15), alwaar hij kennismakte met het schaaferafspel. Aanvankelijk had hij zelfs geen idee waar die mensen mee bezig waren, maar door toe te kijken en met behulp van enig onderricht door bereidwillige senioren, die altijd tijd hadden en graag voor een kopje koffie wat wilden uitleggen, kon hij spoedig een partijtje meespelelen.

Op 5 augustus jongstleden vierde een Italiaan het tienjarige bestaan

2 Klaveren

■ ROB VAN GOMPEL

van zijn bridge- en schaaferafé, ter ere waarvan hij door zijn personeel, in aanwezigheid van veel trouwe klanten, flink in het zonnetje werd gezet.

Falavigna: "Het was een geweldige verrassing, ik kwam 's morgens in de zaak, en toen heb ik alles de hele dag gewoon een beetje meegemaakt. Alle klanten waren uitgenodigd, er was gezorgd voor levende muziek, gewoon even feest, gezellig."

Hoogtepunt van de dag was de onthulling van een muurschildering met schaaferaf- en bridge motieven van de hand van de Italo-Amerikaanse kunstenaar Piero, die een complete wand van de zaak domineert. In een Alice-in-wonderland-achtig landschap ziet men een toren staan, die vanuit de verte schijnt te worden toegeroepen door een schoppen heer... Het geheel symboliseert de bij-

zondere symbiose tussen schakers en bridgers die in *2 Klaveren* is gegroeid.

Giuoco Piano?

Giovanni Falavigna legt uit hoe het tot deze opmerkelijke ontwikkeling is gekomen. Vroeger dreef hij het restaurant *Quatro Stagioni* achter het Concertgebouw, en ging dan in zijn vrije tijd graag op het Leidseplein een spelletje schaken, "even alles vergeten". De sfeer in *Het Hok* sloot echter steeds minder aan bij zijn wensen, waarop het idee geboren werd dan zelf maar een schaaferafé te beginnen. Gevraagd naar de tijd die er zat tussen dit idee en de uitvoering is het antwoord verbluffend: drie weken! Na diverse andere café's als ongeschikt te hebben afgewezen leidde een tip van een taxi-chauffeur tot de vondst van het pand, waarin voordien een modezaak was gevestigd en dat dus geheel verbouwd diende te worden.

Falavigna twijfelde niet: "Ik was meteen verkocht". Hij bleek het

Rob van Gompel: Schaaferafé 2 Klaveren in Amsterdam

Bron: *Schakend Nederland* - november 1995 - <https://schaakbond.nl/>

(photo copyright © by <https://www.schaakcomputers.nl/>)

goed gezien te hebben: de ruime zaak trekt op alle uren van de dag publiek, dat er soms zelfs een tweede huis lijkt te hebben gevonden. Falavigna: "Of misschien is dit hun eerste huis, en thuis het tweede?" De inzet van de gastheer, die en passant ook in de keuken de scepter zwaait (er is een uitgebreide kaart), zal er debet aan zijn. Hij waarborgt de sfeer: geen of zeer zachte muziek op de achtergrond, storend gedrag wordt niet geaccepteerd.

2 Klaveren is meer dan café: zo zijn er niet alleen enkele schaakboeken maar is er ook een bescheiden (literaire) bibliotheek beschikbaar voor de belangstellenden. En dan is er de ruime benedenzaal, die gratis ter beschikking wordt gesteld voor clubs en dergelijke: in het verleden speelden er o.a. de schakers van *Nieuw West* (nu *DOS Amsterdam*), tegenwoordig enkele bridgeclubs, zoals het 120 leden tellende 2 Klaveren, dat daarmee een van de grootste Amsterdamse verenigingen is.

Falavigna: "Op een clubavond heb je dan gemiddeld een man of zestig. Ik ben zelf wel lid, om af en toe te kunnen invallen, maar ik bridge eigenlijk maar zelden. Schaken leent zich veel beter om tussen de drukke werkzaamheden door te doen, het is niet zo erg als je moet opstaan."

Caféschakers

De laatste gebeurtenissen in de schaakwereld worden in het café intensief gevolgd: bij grote toernooien of matches gaat Teletekst aan (geluid af; de televisie wordt verder uitsluitend bij grote voetbalwedstrijden gebruikt - schakers zijn soms net mensen), en 's morgens komen de kranten op

tafel en worden de verse zetten, zoals onlangs van Anand en Kasparov, bewonderd of verguisd; de snelste handen beheersen het bord. De grootmeester uit Madras was overigens al meermaals te gast bij 2 Klaveren, zoals men zich ook nog goed herinnert hoe de Amerikaanse ex-jeugdwereldkampioen Maxim Dlugy ooit zijn vloggervaarigheden demonstreerde. Toch zegt Falavigna verder maar weinig te merken van in de stad plaatsvindende schaakevenementen, hij trekt zijn 'vaste' publiek.

Op de regel dat schaakcafés maar weinig voor hun klanten hoeven te doen vormt 2 Klaveren geen uitzondering: als er maar voldoende borden, complete sets stukken en klokken voorhanden zijn. Dat dat hier solide houten materiaal en zelfs een ruime hoeveelheid DGT's betreft is evenwel opmerkelijk; ik hoor zelfs geen klachten over rondvliegende stukken of kapotte klokken. Niet zelden wordt de ambiance door clubschakers waardig genoeg bevonden om er een 'officiële' partij af te werken, maar de meeste caféschakers noteren niet, zij spelen korte partijen, met of zonder klok. In beide gevallen vergeet men soms de tijd, zoals ooit de klant die verbaasd reageerde dat het al sluitingstijd was: hij moest nog met het openbaar vervoer naar Almere!

Falavigna heeft nog nooit een partij genoteerd, maar sluit wel graag zijn dag af met een serie tien minuten-partijtjes ("vijf minuten is me te snel, dan zit ik alleen maar naar de klok te kijken, in plaats van naar het bord") tegen een bereidwillige aanwezige, en ook op de stille momenten vindt hij tijd voor zijn passie. Naar een tegenstander hoeft bij 2 Klaveren

nooit lang gezocht te worden. Giovanni Falavigna heeft zo, voor zichzelf en voor anderen, de omstandigheden gecreëerd waarin zij hun gemeenschappelijke hartstocht kunnen uitleven: "Ik ben niet zo'n theoreticus, maar schaken vind ik het leukste spel. In tegenstelling tot bridge, waar je je fouten altijd weer aan drie anderen moet uitleggen, kun je het snel even tussendoor doen, even alles vergeten. Winnen of verliezen is onbelangrijk, klaar, gewonnen, verloren, geeft niet: hup, volgende partij!"

Rob van Gompel: Schaakcafé 2 Klaveren in Amsterdam

Bron: Schakend Nederland - november 1995 - <https://schaakbond.nl/>
(photo copyright © by <https://www.schaakcomputers.nl/>)